



Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. birželio 30 d.*

„Apeliacinis skundas – Valstybės pagalba – SESV 107 straipsnio 1 dalis – Įmokų sistema, skirta nuotekoms surinkti – Skundas – Sprendimas, kuriuo konstatuojamas valstybės pagalbos nebuvimas – Ieškinys dėl panaikinimo – Priimtinumai – Teisė pareikšti ieškinį – SESV 263 straipsnio ketvirta pastraipa – Reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktas, dėl kurio nereikia patvirtinti įgyvendinimo priemonių – Tiesioginė sąsaja“

Byloje C-99/21 P

dėl 2021 m. vasario 17 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Danske Slagtermestre, įsteigta Odense (Danija), atstovaujama *advokat* H. Sønderby Christensen,
apeliantė,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Europos Komisijai, atstovaujamai L. Grønfeldt ir P. Němečková,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

Danijos Karalystei, atstovaujamai J. Nymann-Lindgren, V. Pasternak Jørgensen, M. Søndahl Wolff ir L. Teilgård,

įstojusiai į bylą šaliai pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija)

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. Lycourgos (pranešėjas), teisėjai S. Rodin, J.-C. Bonichot, L. S. Rossi ir O. Spineanu-Matei,

generalinis advokatas A. Rantos,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2022 m. vasario 24 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

* Proceso kalba: danų.

priima šį

Sprendimą

- 1 Savo apeliaciniu skundu *Danske Slagtermestre* prašo panaikinti 2020 m. gruodžio 1 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo nutartį *Danske Slagtermestre / Komisija* (T-486/18, nepaskelbta Rink., EU:T:2020:576, toliau – skundžiama nutartis); ja šis teismas kaip nepriimtina atmetė jos ieškinį, kuriuo prašoma panaikinti 2018 m. balandžio 19 d. Komisijos sprendimą C(2018) 2259 *final* dėl valstybės pagalbos SA.37433 (2017/FC) – Danija (toliau – ginčijamas sprendimas), kuriuo, pasibaigus pirminiam tyrimo etapui, konstatuota, kad įmoka, nustatyta *lov Nr. 902/2013 om ændring af lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. (Betalingsstruktur for vandafledningsbidrag, bemyndigelse til opgørelse af særbidrag for behandling af særlig forurennet spildevand m.v.)* (Įstatymas Nr. 902/2013, iš dalies keičiantis įstatymą, nustatantį taisykles, susijusias su įmokomis, mokėtinomis nuotekų valymo operatoriams (nuotekoms šalinti skirtų įmokų sistema, leidžianti nustatyti specialias įmokas už ypač užterštų nuotekų valymą ir t. t.), nesuteikia jokio atrankiojo pranašumo konkrečioms įmonėms, taigi tai nėra valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

Ginčo aplinkybės

- 2 Apeliantė yra verslo asociacija, kuri, kaip ji teigia, Danijoje atstovauja mažoms skerdykloms, didmenininkams, mėsinėms ir perdirbimo įmonėms. 2013 m. rugsėjo 26 d. ji pateikė skundą Europos Komisijai, motyvuodama tuo, kad Danijos Karalystė, priėmusi Įstatymą Nr. 902/2013, didelėms skerdykloms suteikė valstybės pagalbą, sumažindama įmokas už nuotekų valymą.
- 3 Prieš įsigaliojant šiam įstatymui Danijos teisės aktuose buvo numatytas vienodas mokestis už vandens kubinį metrą visiems prie to paties vandens valymo įrenginio prijungtiems vandens vartotojams, nepriklausomai nuo jų veiklos sektoriaus ir suvartojamo kiekio. Įstatyme Nr. 902/2013 buvo įtvirtintas pakopinis laipsniško mažėjimo modelis, pagal kurį buvo numatytas tarifas už kubinį nuotekų metrą, nustatomas atsižvelgiant į išleistų nuotekų kiekį (toliau – pakopinis modelis).
- 4 Pakopinis modelis sudarytas taip:
 - 1 dalis apima suvartoto vandens kiekį, neviršijantį 500 m³ per metus nekilnojamo turto vienetui,
 - 2 dalis apima 500–20 000 m³ suvartoto vandens kiekį per metus nekilnojamo turto vienetui, ir
 - 3 dalis apima suvartoto vandens kiekį, viršijantį 20 000 m³ per metus nekilnojamo turto vienetui.
- 5 Valymo įrenginių operatoriai kiekvienos dalies tarifą už kubinį metrą nustato taip:
 - 2 dalies tarifas už kubinį metrą yra 20 % mažesnis už 1 dalies tarifą ir
 - 3 dalies tarifas už kubinį metrą yra 60 % mažesnis už 1 dalies tarifą.

- 6 Pagal pakopinį modelį 3 dalies vartotojai iš pradžių moka 1 dalies tarifą, kol jų suvartoto vandens kiekis pasiekia 500 m³. Tada jie moka 2 dalies tarifą, kol jų suvartoto vandens kiekis pasiekia 20 000 m³, ir galiausiai jie moka įmoką už nuotekas pagal 3 dalies tarifą.
- 7 Nuo 2013 m. spalio 10 d. iki 2017 m. rugsėjo 12 d. Komisija su apeliante ir Danijos Karalyste keitėsi informacija dėl skundo. 2014 m. liepos 23 d. ir 2016 m. vasario 25 d. ši institucija nusiuntė apeliantei preliminarų vertinimo raštus, kuriuose laikėsi nuomonės, kad nagrinėjama priemonė nesuteikia atrankinio pranašumo, todėl nėra valstybės pagalba.
- 8 2018 m. balandžio 19 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą. Nors apeliante manė, kad pakopinis modelis Danijos gyvūnų skerdimo rinkoje buvo naudingas didelėms skerdykloms, suteikiant joms ekonominį pranašumą, reiškiantį valstybės pagalbą, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, Komisija padarė išvadą, kad Įstatymu Nr. 902/2013 įtvirtinti nauji tarifai nesuteikia jokios konkrečios naudos konkrečioms įmonėms.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiama nutartis

- 9 2018 m. rugpjūčio 15 d. apeliante, remdamasi SESV 263 straipsniu, Bendrojo Teismo kanceliarijoje pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo.
- 10 Danijos Karalystė paprašė leisti įstoti į šią bylą palaikyti Komisijos reikalavimų. Šis prašymas buvo patenkintas.
- 11 Skundžiama nutartimi Bendrasis Teismas pripažino ieškinį nepriimtiniu, motyvuodamas tuo, kad apeliante neturėjo teisės pareikšti ieškinio.
- 12 Šios nutarties 32 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad nors pirmas SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje numatytas atvejis, t. y. kiekvieno fizinio ar juridinio asmens teisė pareikšti ieškinį dėl jam skirtų aktų, bet kuriuo atveju nėra reikšmingas šioje byloje, nes vienintelė ginčijamo sprendimo adresatė yra Danijos Karalystė, vis dėlto reikia išnagrinėti, ar apeliante turi teisę pareikšti ieškinį atsižvelgiant į antrą ar trečią šioje nuostatoje pateiktus atvejus, atitinkamai susijusius su bet kurio fizinio ar juridinio asmens teise pareikšti ieškinį dėl aktų, kurie yra tiesiogiai ir konkrečiai su juo susiję, ir tokio asmens teise pareikšti ieškinį dėl reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktų, kurie tiesiogiai su juo susiję ir dėl kurių nereikia patvirtinti įgyvendinimo priemonių.
- 13 Šiuo klausimu minėtos nutarties 24–26 punktuose konstatavęs, kad ginčijamas sprendimas nėra konkrečiai susijęs su apeliante kaip derybininke, Bendrasis Teismas tos pačios nutarties 33–82 punktuose nusprendė, kad sąlyga, kad šis sprendimas turi būti konkrečiai susijęs su apeliante, taip pat negali būti kildinama iš kitų aplinkybių, todėl šioje byloje pareikšto ieškinio neapima SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje numatytas antras atvejis.
- 14 Paskui jis nusprendė, kad šioje nuostatoje numatytas trečias atvejis taip pat negali būti taikomas.
- 15 Šiuo aspektu Bendrasis Teismas, visų pirma remdamasis kriterijais, kuriuos Teisingumo Teismas nustatė 2018 m. lapkričio 6 d. Sprendime *Scuola Elementare Maria Montessori / Komisija, Komisija / Scuola Elementare Maria Montessori ir Komisija / Ferracci* (C-622/16 P-C-624/16 P, EU:C:2018:873), viena vertus, skundžiamos nutarties 90–96 punktuose nusprendė, kad ginčijamas sprendimas yra reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktas.

- 16 Kita vertus, tos nutarties 97–104 punktuose jis padarė išvadą, kad šis aktas nėra tiesiogiai susijęs su apeliante.
- 17 Šiuo klausimu Bendrasis Teismas minėtos nutarties 102 punkte rėmėsi Sprendimo *Montessori* 47 punktu, kuriame nurodyta: „kadangi su tiesiogine sąsaja susijusi sąlyga reikalauja, kad ginčijamas aktas turėtų tiesioginį poveikį ieškovo teisei padėčiai, Sąjungos teismas turi patikrinti, ar ieškovas tinkamai išdėstė priežastis, dėl kurių Komisijos sprendimas gali lemti jo nepalankią konkurencinę padėtį ir taip daryti poveikį jo teisei padėčiai“.
- 18 Tos pačios nutarties 103 punkte Bendrasis Teismas laikėsi nuomonės, kad „šioje byloje [apeliantė] neįrodė, jog nagrinėjama priemonė daro konkretų poveikį jos nariams ar net kai kuriems iš jų, ir juo labiau neįrodė, kokios būtų jos pasekmės jų konkurencinei padėčiai (žr. [skundžiamos nutarties] 71–77 punktus). Taigi [apeliantė] tinkamai neįrodė, kad dėl [ginčijamo] sprendimo jos nariai galėjo atsidurti nepalankioje konkurencinėje padėtyje ir kad todėl šis sprendimas darė tiesioginį poveikį jų teisei padėčiai, visų pirma jų teisei nepatirti dėl šios priemonės atitinkamoje rinkoje iškraipytos konkurencijos“.
- 19 Taigi skundžiamos nutarties 104–106 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad dėl tiesioginės sąsajos nebuvimo ieškinys turi būti atmestas kaip nepriimtinas, nesant reikalo nagrinėti sąlygos, susijusios su ginčijamo sprendimo įgyvendinimo priemonių nebuvimu.

Šalių reikalavimai

- 20 Apeliaciniu skundu apeliantė Teisingumo Teismo prašo panaikinti skundžiamą nutartį.
- 21 Komisija Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.
- 22 Danijos Karalystė Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą ir patvirtinti skundžiamą nutartį.

Dėl apeliacinio skundo

Dėl priimtimumo

- 23 Komisija teigia, kad apeliantės reikalavimai neatitinka Teisingumo Teismo procedūros reglamento 170 straipsnio 1 dalies, nes šiais reikalavimais prašoma tik panaikinti skundžiamą nutartį, neatsižvelgiant į situaciją, kuriai esant apeliacinis skundas būtų patenkintas.
- 24 Šiuo aspektu reikia pažymėti, kad pagal šio 170 straipsnio 1 dalį „[a]peliaciniu skundu, jeigu jis pripažįstamas pagrįstu, reikalaujama visiškai arba iš dalies patenkinti pirmojoje instancijoje pareikštus reikalavimus“.
- 25 Šioje byloje apeliantė formaliai prašo Teisingumo Teismo panaikinti skundžiamą nutartį. Nors šiais reikalavimais aiškiai nesiekama, kad būtų patenkinti pirmojoje instancijoje pateikti reikalavimai ar net būtų panaikintas ginčijamas sprendimas, jie gali būti suprantami tik taip, kad jais iš esmės siekiama to paties rezultato (pagal analogiją žr. 2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *Inclusion Alliance for Europe / Komisija*, C-378/16 P, EU:C:2020:575, 59 punktą).

- 26 Taigi Komisijos nurodytas nepriimtinumą grindžiamas pagrindas, susijęs su Procedūros reglamento pažeidimu, turi būti atmestas.

Dėl esmės

- 27 Grįsdama apeliacinį skundą apeliante nurodo penkis pagrindus. Pirmasis ir antrasis pagrindai, kuriuos reikia nagrinėti kartu, grindžiami klaidingu sąlygos, kad ieškovas turi būti tiesiogiai susijęs su nagrinėjamu aktu, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą, taikymu ir šios sąlygos supainiojimu su sąlyga, kad ieškovas turi būti konkrečiai susijęs su nagrinėjamu aktu. Trečiasis pagrindas grindžiamas tuo, kad šioje byloje yra įvykdyti Sprendime *Montessori* nustatyti kriterijai, susiję su tiesioginės sąsajos sąlyga, ketvirtasis – tuo, kad Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, jog apeliante neįrodė, kad jos nariai susidūrė su iškraipyta konkurencija, ir penktasis – tuo, kad Bendrojo Teismo vertinimai dėl sąlygos, jog apeliante turi būti konkrečiai susijusi su ginčijamu sprendimu, yra faktiškai ir teisiškai klaidingi.

Dėl pirmojo ir antrojo pagrindų

– Šalių argumentai

- 28 Apeliante kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad jis, kiek tai susiję su tiesiogine sąsaja, jai nustatė reikalavimus, viršijančius tuos, kurie išplaukia iš Sprendime *Montessori* Teisingumo Teismo pateikto SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos išaiškinimo.
- 29 Skundžiamos nutarties 102 punkte pacitavęs Sprendimą *Montessori*, Bendrasis Teismas šios nutarties 103 punkte neatsižvelgė į iš jo išplaukiančias išvadas, nes reikalavo, kad apeliante įrodytų, kuriems jos nariams ginčijamas sprendimas daro konkretų poveikį, ir grįsdamas savo vertinimą, kad šis sprendimas nėra tiesiogiai susijęs su apeliante, pateikė nuorodą į tos nutarties 71–77 punktus, nors šie punktai susiję ne su tiesioginės sąsajos sąlyga, o su ieškovo konkrečios sąsajos sąlyga.
- 30 Komisijos teigimu, šie kaltinimai yra nepagrįsti. Skundžiamos nutarties 102 punkte Bendrasis Teismas tiksliai pakartojo Sprendime *Montessori* nurodytą reikšmingą kriterijų, paskui šios nutarties 103 punkte padarė išvadą, kad ieškinys šio kriterijaus neatitinka. Taip pasielgęs Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos.
- 31 Šiame 103 punkte vartojamas veiksmažodis „įrodyti“ atitinka Sprendimo *Montessori* 47 punkte esančius žodžius „tinkamai išdėst[yti]“.
- 32 Be to, byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Montessori*, nagrinėta situacija skiriasi nuo šios bylos situacijos. Komisija pažymi, kad ši pirmoji byla buvo susijusi su aiškiai nurodytų konkretaus paslaugų sektoriaus subjektų atleidimu nuo mokesčių. Tai paaiškina, kodėl to sprendimo 50 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, jog aplinkybės, kad pateikdami pagrindžiančių įrodymų ieškovai teigė, kad jų įstaigos buvo netoli subjektų, kuriuos toje pačioje paslaugų rinkoje administravo nurodytos pagalbos gavėjai, pakanka, kad būtų galima daryti išvadą, jog dėl toje byloje nagrinėjamo sprendimo ieškovai galėjo atsidurti nepalankioje konkurencinėje padėtyje. Kita vertus, šioje byloje ginčijamas sprendimas yra susijęs su priemone, priklausančia bendrai mokesčių sistemai, kuri taikoma visų nuotekas išleidžiančių asmenų veiklai. Apeliante nepaaiškino ir nepagrindė, kodėl dėl šios sistemos jos nariai atsiduria nepalankioje konkurencinėje

padėtyje, palyginti su kitomis įmonėmis, kurioms taikoma ši priemonė. Ji net neapibrėžė atitinkamos rinkos, nes jos pateiktas atitinkamų produktų ar paslaugų apibūdinimas buvo pernelyg miglotas.

- 33 Dėl skundžiamos nutarties 103 punkte daromos nuorodos į jos 71–77 punktus Komisija pažymi, kad šiuose punktuose Bendrasis Teismas nagrinėjo, ar dėl ginčijamo sprendimo apeliančės nariai galėjo atsidurti nepalankioje konkurencinėje padėtyje. Tai, kad šis vertinimas buvo reikšmingas analizuojant sąlygą, kad ieškovas turi būti konkrečiai susijęs su nagrinėjamu aktu, visiškai neužkerta kelio tam, kad tos pačios išvados taip pat būtų reikšmingos vertinant sąlygą, kad ieškovas turi būti tiesiogiai susijęs su šiuo aktu.
- 34 Bet kuriuo atveju iš minėtų 71–77 punktų matyti, kad apeliančė tinkamai nepaaiškino, kodėl dėl ginčijamo sprendimo jos nariai gali atsidurti nepalankioje konkurencinėje padėtyje.
- 35 Subsidiariai, jei Teisingumo Teismas nuspręstų, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, vertindamas tiesioginės sąsajos sąlygą, Komisija prašo Teisingumo Teismo pakeisti skundžiamos nutarties motyvus ir konstatuoti, kad ginčijamas sprendimas yra reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktas, dėl kurio reikia patvirtinti įgyvendinimo priemones, todėl netenkinama SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nustatyta sąlyga dėl tokių priemonių nebuvimo.
- 36 Šiuo aspektu Komisija pažymi, kad iš skundžiamos nutarties 105 punkto matyti, jog Bendrasis Teismas nepriėmė sprendimo dėl šios sąlygos. Dėl ginčijamo sprendimo reikia patvirtinti įgyvendinimo priemones. Iš tiesų, priešingai nei byla, kurioje priimtas Sprendimas *Montessori*, ši byla susijusi su priemone, kuria apmokestinami ir tariamos pagalbos gavėjai, ir jų konkurentai. Taigi konkurentai, kaip ir nurodytos pagalbos gavėjai, galėtų nacionaliniuose teismuose pareikšti ieškinį dėl jų apmokestinimo, o tai leistų jiems pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal SESV 267 straipsnį.
- 37 Be to, Komisija pažymi, kad pagal Įstatymą Nr. 902/2013 reikalaujama, kad valymo įrenginių operatoriai kiekvienais metais nustatytų tarifą, taikomą trims pakopinio modelio dalims. Vadinasi, norint įgyvendinti šį modelį Danijos teisėje vėliau turi būti priimtos įgyvendinimo priemonės. Be to, pagal šią teisę reikalaujama, kad tarifų nustatymą patvirtintų kiekvienos vietovės savivaldybės taryba. Taigi būtų priimtas administracinis aktas, kurį būtų galima užginčyti nacionaliniuose teismuose, motyvuojant tuo, kad tarifų nustatymas prieštarauja Sąjungos teisei. Todėl ir šiuo atveju apeliančė būtų galėjusi paskatinti šiuos teismus kreiptis į Teisingumo Teismą pagal SESV 267 straipsnį. Be to, apeliančės nariai galėtų Danijos teismuose pareikšti ieškinį dėl pripažinimo, kad užginčytų Įstatymo Nr. 902/2013 suderinamumą su Sąjungos teise.
- 38 Danijos Karalystė, kaip ir Komisija, tvirtina, kad Bendrasis Teismas teisingai atmetė ieškinį kaip nepriimtina.
- 39 Šios valstybės narės teigimu, apeliančės pateiktas Sprendimo *Montessori* aiškinimas susilpnina tame sprendime Teisingumo Teismo nustatytus įrodymų reikalavimus. Sprendimo *Montessori* 50 punkte Teisingumo Teismas konstatavo tiesioginę sąsają, atsižvelgdamas į tai, kad ieškovai pateikė įrodymų dėl savo geografinio artumo nurodytos pagalbos gavėjui ir dėl panašios veiklos vykdymo toje pačioje rinkoje. Šioje byloje apeliančė nepateikė reikšmingos informacijos, leidžiančios daryti išvadą, kad jos narių konkurencinė padėtis gali būti paveikta.

40 Danijos Karalystė priduria, kad jei Teisingumo Teismas nuspręstų, jog Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, taikydamas tiesioginės sąsajos sąlygą, apeliacinį skundą vis dėlto reikėtų atmesti, nes dėl ginčijamo sprendimo reikia patvirtinti įgyvendinimo priemones.

– *Teisingumo Teismo vertinimas*

41 Fizinio ar juridinio asmens pareikšto ieškinio dėl jam neskirto akto priimtumas pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą siejamas su sąlyga, kad pripažįstama to asmens teisė pareikšti ieškinį, galima dviem atvejais. Pirma, toks ieškinys gali būti pareikštas, jei šis teisės aktas su minėtu asmeniu yra tiesiogiai ir konkrečiai susijęs. Antra, toks asmuo gali pareikšti ieškinį dėl reglamentuojamojo pobūdžio teisės akto, dėl kurio nereikia patvirtinti įgyvendinimo priemonių, jeigu jis su šiuo asmeniu tiesiogiai susijęs (2022 m. sausio 20 d. Sprendimo *Deutsche Lufthansa / Komisija*, C-594/19 P, EU:C:2022:40, 29 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

42 Šioje nuostatoje numatytos priimtumo sąlygos turi būti aiškinamos atsižvelgiant į pagrindinę teisę į veiksmingą teisminę gynybą, įtvirtintą Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje, tačiau laikantis SESV aiškiai numatytų sąlygų (2020 m. gruodžio 3 d. Sprendimo *Changmao Biochemical Engineering / Distillerie Bonollo ir kt.*, C-461/18 P, EU:C:2020:979, 55 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

43 Šis apeliacinis skundas susijęs su SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje numatytu paskutiniu atveju, kai teisė pareikšti ieškinį suteikiama, jei ginčijamas aktas yra tiesiogiai su ieškovu susijęs reglamentuojamojo pobūdžio aktas, dėl kurio nereikia patvirtinti įgyvendinimo priemonių. Šiuo aspektu skundžiamos nutarties 94–96 punktuose Bendrasis Teismas konstatavo, kad ginčijamas sprendimas, kuriame Komisija atsisakė valstybės pagalba pripažinti Danijos teisės aktų leidėjo sukurtą sistemą, kurioje nustatyti mažėjantys įmokų už nuotekų valymą tarifai, yra reglamentuojamojo pobūdžio aktas. Vis dėlto šios nutarties 97–104 punktuose jis taip pat nusprendė, kad šis aktas nėra tiesiogiai susijęs su apeliante. Tuo remdamasis Bendrasis Teismas minėtos nutarties 105 ir 106 punktuose padarė išvadą, kad ieškinys yra nepriimtinas, nesant reikalo nustatyti, ar dėl šio akto reikia patvirtinti įgyvendinimo priemones.

44 Taigi reikia išnagrinėti, ar Bendrasis Teismas, taikydamas tiesioginės sąsajos sąlygą, padarė teisės klaidą, kaip tvirtina apeliante.

45 Šiai sąlygai įvykdyti reikia, kad būtų kumuliatyviai tenkinami du kriterijai, t. y. kad ginčijama priemonė, pirma, darytų tiesioginį poveikį ieškovo teisei padėčiai ir, antra, nepaliktų jokios diskrecijos adresatams, atsakingiems už jos įgyvendinimą, kuris yra visiškai automatinio pobūdžio ir išplaukia tik iš Sąjungos teisės aktų, netaikant kitų tarpinių normų (2022 m. sausio 13 d. Sprendimo *Vokietija ir kt. / Komisija*, C-177/19 P – C-179/19 P, EU:C:2022:10, 72 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

46 Dėl antrojo kriterijaus skundžiamos nutarties 98 punkte Bendrasis Teismas nusprendė (šiam apeliaciniame skunde tai neginčijama), kad ginčijamas sprendimas tiek, kiek jame nurodyta, kad Danijos Karalystės sukurtas įmokų už nuotekų valymą sistemos pakopinis modelis nėra pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, leido šiai valstybei narei visiškai automatiškai vien pagal Sąjungos teisės aktus taikyti šį modelį, netaikant kitų tarpinių normų.

47 Dėl šio sprendimo 45 punkte nurodyto pirmojo kriterijaus, susijusio su tiesiogine sąsaja, Sprendimo *Montessori* 43 punkte Teisingumo Teismas priminė, jog valstybės pagalbos srityje tai, kad Komisijos sprendimas nepanaikina nacionalinės priemonės, kuri šiai institucijai skirtame

ieškovo skunde vertinama kaip nesuderinama su tikslu apsaugoti konkurenciją ir dėl kurios jis atsiduria nepalankioje konkurencinėje padėtyje, poveikio, leidžia daryti išvadą, jog šis sprendimas tiesiogiai paveikia ieškovo teisinę padėtį, visų pirma jo teisę, kylančią iš SESV nuostatų valstybės pagalbos srityje, nepatirti šia nacionaline priemone iškraipytos konkurencijos.

- 48 Šiuo klausimu Sprendimo *Montessori* 46 ir 47 punktuose Teisingumo Teismas pažymėjo, kad nors išvados dėl tiesioginio poveikio ieškovo teisei padėčiai negalima daryti remiantis tik tuo, kad ieškovą ir nurodytos pagalbos gavėjus gali sieti konkurencinis ryšys, vis dėlto ši sąlyga turi būti laikoma įvykdyta, jei ieškovas tinkamai išdėstė priežastis, dėl kurių dėl Komisijos sprendimo valstybės pagalbos srityje jis galėjo atsidurti nepalankioje konkurencinėje padėtyje. Vis dėlto patikrinimas, kurį Bendrasis Teismas turi atlikti šiuo klausimu, neturi lemti to, kad ieškinio priimtumo nagrinėjimo etapu jis priima galutinį sprendimą dėl ieškovo ir nurodytos pagalbos gavėjų konkurencinių santykių.
- 49 Taigi Teisingumo Teismas pateikė tiesioginės sąsajos sąlygos aiškinimą, pagal kurį skundą dėl valstybės pagalbos Komisijai pateikęs asmuo gali kreiptis į Bendrąjį Teismą, kad šis patikrintų Komisijos priimto sprendimo dėl šiame skunde nurodytos nacionalinės priemonės teisėtumą, su sąlyga, kad šis asmuo Bendrajame Teisme tinkamai nurodo, kad dėl šio sprendimo jis gali atsidurti nepalankioje konkurencinėje padėtyje.
- 50 Nagrinėjamu atveju apeliantė Bendrajame Teisme teigė esanti verslo asociacija, kuri Danijoje atstovauja mažoms skerdykloms, didmenininkams, mėsinėms ir perdirbimo įmonėms. Todėl Bendrasis Teismas turėjo išnagrinėti, ar ji tinkamai nurodė priežastis, dėl kurių dėl ginčijamo sprendimo, kuriame teigiama, kad Danijos Karalystės sukurtame įmokų už nuotekų valymą sistemos pakopiniame modelyje nėra valstybės pagalbos elementų, jos nariai ar bent jau didelė jų dalis galėjo atsidurti nepalankioje konkurencinėje padėtyje.
- 51 Iš skundžiamos nutarties 103 punkto matyti, kad Bendrasis Teismas savo vertinimą, jog ši sąlyga nebuvo įvykdyta, grindė tuo, kad „[apeliantė] neįrodė, jog nagrinėjama priemonė konkrečiai paveikė jos narius ar net kai kuriuos iš jų, ir juo labiau neįrodė, kokios būtų jos pasekmės jų konkurencinei padėčiai (žr. [skundžiamos nutarties] 71–77 punktus).
- 52 Reikalaujamas, kad apeliantė „įrodytų“, kokią „konkretų“ antik konkurencinį poveikį turėtų nagrinėjama nacionalinė priemonė, taigi, ir ginčijamas sprendimas, kuris leidžia atitinkamai valstybei narei taikyti šią priemonę, Bendrasis Teismas, kaip savo išvados 27 punkte pažymėjo generalinis advokatas, tiesioginės sąsajos sąlygai nustatė reikalavimą, viršijantį tą, kuris išplaukia iš Sprendime *Montessori* Teisingumo Teismo pateikto šios sąlygos aiškinimo. Iš tiesų, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo atliekamą palyginimą siekiant užtikrinti veiksmingą teisminę apsaugą, pakanka, kad skundą pateikęs asmuo tinkamai nurodytų potencialią nepalankią konkurencinę padėtį.
- 53 Taigi Bendrasis Teismas, tiesioginės sąsajos sąlygai pritaikęs reikalavimą, neatitinkantį šios sąlygos apimties, nustatytos SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje, siejamoje su Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu, padarė teisės klaidą.
- 54 Šią klaidą patvirtina skundžiamos nutarties 103 punkte padaryta nuoroda į jos 71–77 punktus, kuriuose Bendrasis Teismas kaltina apeliantę tuo, kad grįsdama savo ieškinio priimtumą ji nepateikė konkrečių duomenų, konkrečiai susijusių su jos narių ir nurodytos pagalbos gavėjų turimomis atitinkamos rinkos dalimis, jos narių apyvarta ir pajamomis, taip pat su mokesčių už

nuotekų valymą poveikiu kainai, kurią jos nariai gali faktiškai taikyti savo klientams. Remiantis šios nutarties 77 punktu, apeliantė „nepateikė įrodymų, kad nurodyta pagalba turėjo konkretų poveikį jos nariams ir jų konkurencinei padėčiai atitinkamoje rinkoje“.

- 55 Padarydamas išvadą, kad tokie įrodymai buvo būtini tiesioginei apeliantės sąsajai nustatyti, Bendrasis Teismas peržengė iš Sprendimo *Montessori* išplaukiančio reikalavimo ribas. Kaip matyti iš šio sprendimo 46 ir 47 punktų, tiesioginės sąsajos nagrinėjimas turi būti grindžiamas ne išsamia konkurencinių santykių atitinkamoje rinkoje analize, leidžiančia tiksliai nustatyti žalos konkurencijai mastą, bet rizikos, kad dėl Komisijos sprendimo, kuriame nurodyta, kad nagrinėjama nacionalinė priemonė nėra su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba, apeliantė ir jos nariai gali atsidurti nepalankioje konkurencinėje padėtyje, *prima facie* įvertinimu.
- 56 Vadinasi, pirmasis ir antrasis pagrindai yra pagrįsti.
- 57 Kiek tai susiję su Komisijos ir Danijos Karalystės nurodyta jurisprudencija, pagal kurią, jei Bendrojo Teismo sprendimo motyvuose kalbama apie Sąjungos teisės pažeidimą, o to sprendimo rezoliucinė dalis grindžiama kitais teisiniais motyvais, dėl tokio pažeidimo šis sprendimas neturi būti panaikintas, tačiau reikia pakeisti jo motyvus (žr., be kita ko, 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *Banco Santander / Komisija*, C-52/19 P, EU:C:2021:794, 105 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), būtina konstatuoti, kad šios jurisprudencijos negalima taikyti šiuo atveju.
- 58 Priešingai, nei teigia Komisija ir Danijos Karalystė, skundžiama nutartis, kuria Bendrasis Teismas pripažino ieškinį nepriimtiniu, nėra pagrįsta kitais teisiniais motyvais nei tie, kuriais jis rėmėsi.
- 59 Šiuo aspektu kalbėdamas apie šios institucijos ir šios valstybės narės nurodytą sąlygą, susijusią su įgyvendinimo priemonių nebuvimu, Sprendimo *Montessori* 63–66 punktuose Teisingumo Teismas pažymėjo, kad nors naudą pagal pagalbos schemą gavėjų atžvilgiu nacionalinės nuostatos, kuriomis sukuriama ši schema, ir teisės aktai, kuriais šios nuostatos įgyvendinamos, kaip antai pranešimas apie mokesčio dydį, yra įgyvendinimo priemonės, nustatytos sprendime, kuriuo ši schema pripažįstama nesuderinama su vidaus rinka arba kuriuo ši schema pripažįstama suderinama su šia rinka, su sąlyga, kad atitinkama valstybė narė laikysis prisiimtų įsipareigojimų, šio aiškinimo negalima taikyti naudą pagal nacionalinę priemonę, kuria, kaip pripažinta, nėra suteikiama valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, gavėjų konkurentams. Toks konkurentas neatitinka šioje priemonėje numatytų sąlygų, kad galėtų ja pasinaudoti. Šiomis aplinkybėmis būtų dirbtina įpareigoti šį konkurentą prašyti nacionalinių valdžios institucijų leisti jam pasinaudoti tokia priemone ir nacionaliniame teisme ginčyti aktą, kuriuo atmetamas šis prašymas, tam, kad tas teismas būtų paskatintas kreiptis į Teisingumo Teismą dėl su šia priemone susijusio Komisijos sprendimo galiojimo.
- 60 Šiuo atveju nurodytą naudą, kurią, anot apeliantės, Komisija turėjo pripažinti valstybės pagalba, sudaro sukurta mažėjančių tarifų sistema, dėl kurios, kaip teigia apeliantė, pagal šio sprendimo 4 ir 5 punktuose apibūdintą pakopinį modelį didelėms skerdykloms taikomas palankesnis tarifas nei tas, kuris taikomas mažoms skerdykloms. Šiomis aplinkybėmis, kaip savo išvados 59 ir 60 punktuose iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, būtų dirbtina, analogiškai kaip Teisingumo Teismas konstatavo Sprendime *Montessori*, ir, beje, nesuderinama su tinkamo teisingumo vykdymo interesu įpareigoti apeliantę ar su ja susijusias skerdyklas prašyti nacionalinių valdžios institucijų, įgyvendinančių šią tarifų sistemą, mažoms skerdykloms taikyti palankesnę tarifą, taikomą didelėms skerdykloms, nors jos žino, kad neturi tokios teisės, vien tam,

kad nacionaliniame teisme būtų užginčytas aktas, kuriuo šis prašymas atmestas, ir tas teismas būtų paskatintas kreiptis į Teisingumo Teismą dėl su šia sistema susijusio ginčijamo sprendimo galiojimo.

- 61 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia pritarti pirmajam ir antrajam pagrindams ir panaikinti skundžiamą nutartį.

Dėl trečiojo, ketvirtojo ir penktojo pagrindų

- 62 Kadangi skundžiama nutartis turi būti panaikinta remiantis pirmuoju ir antruoju pagrindais, trečiojo–penktojo pagrindų nagrinėti nereikia.

Dėl ieškinio Bendrajame Teisme

- 63 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmos pastraipos antrą sakinį Teisingumo Teismas gali, jei panaikina Bendrojo Teismo sprendimą, pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti.

- 64 Šioje bylos stadijoje Teisingumo Teismas negali priimti sprendimo dėl Bendrajame Teisme pareikšto ieškinio esmės, nes tai reikštų faktinių klausimų nagrinėjimą remiantis įrodymais, kurių Bendrasis Teismas nevertino ir dėl kurių nebuvo diskutuota Teisingumo Teisme.

- 65 Kita vertus, Teisingumo Teismas turi reikiamą informaciją, kad galėtų įvertinti šio ieškinio priimtinumą. Tokiomis aplinkybėmis dėl šio proceso aspekto reikia priimti galutinį sprendimą (pagal analogiją žr., be kita ko, 2008 m. liepos 17 d., Sprendimo *Athinaiki Techniki / Komisija*, C-521/06 P, EU:C:2008:422, 66 punktą; 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *Stichting Woonpunt ir kt. / Komisija*, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 66 punktą ir 2018 m. vasario 21 d. Sprendimo *LL / Parlamentas*, C-326/16 P, EU:C:2018:83, 31 ir 32 punktus).

- 66 Šiuo aspektu reikia pažymėti, pirma, kad ginčijamas sprendimas yra reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktas, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą. Kaip Teisingumo Teismas nurodė Sprendimo *Montessori* 28, 31 ir 32 punktuose, ši sąvoka apima ne pagal teisėkūros procedūrą priimtus Komisijos aktus, kuriais valstybės pagalbos srityje siekiama leisti arba uždrausti nacionalinę sistemą.

- 67 Antra, reikia konstatuoti, kad dėl šio sprendimo 59 ir 60 punktuose išdėstytų priežasčių ginčijamas sprendimas negali būti laikomas aktu, dėl kurio reikia patvirtinti įgyvendinimo priemones.

- 68 Trečia, kalbant apie tiesioginės sąsajos sąlygą, pažymėtina, kad pagal ją, kaip priminta šio sprendimo 45 punkte, reikalaujama, kad būtų kumuliatyviai tenkinami du kriterijai, t. y. kad ginčijama priemonė, pirma, darytų tiesioginį poveikį ieškovo teisei padėčiai ir, antra, nepalikėtų jokios diskrecijos adresatams, atsakingiems už jos įgyvendinimą.

- 69 Ginčijamas sprendimas, kuriame konstatuota, kad Danijos Karalystės sukurtame įmokų už nuotekų valymą sistemos pakopiniame modelyje nėra valstybės pagalbos elementų, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, teisinį poveikį daro visiškai automatiškai vien pagal Sąjungos teisės aktus, netaikant kitų tarpinių normų. Todėl ieškinys atitinka antrąjį iš dviejų pirmesniame punkte nurodytų kriterijų.

- 70 Dėl šio sprendimo 68 punkte nurodyto pirmo kriterijaus reikia konstatuoti, jog Bendrajame Teisme pateikusi pagrindžiančius dokumentus apeliante teigė, kad keli nariai, kuriems ji atstovauja, vykdo tokią pačią veiklą kaip ir Danijos galvijų ir kiaulių skerdimui rinkoje dominuojančią padėtį užimanti įmonė ir kad tai įmonei dėl didelio jos nuotekų kiekio taikoma mažesnė įmoka nei ta, kuri gali būti taikoma su apeliante susijusioms įmonėms pagal Įstatyme Nr. 902/2013 nustatytą pakopinį tarifų metodą. Be to, ji pagrįstai nurodė, kad už vieną paskerdžiamą gyvūną šioms įmonėms tenkanti našta yra daug didesnė už naštą, kuri tenka dominuojančią padėtį užimančiai įmonei, nes joms negali būti taikomas tas pats pakopinio modelio tarifas.
- 71 Tai darydama apeliante tinkamai nurodė priežastis, dėl kurių dėl ginčijamo sprendimo bent jau didelė dalis jos narių, t. y. mažos skerdyklos, gali atsidurti nepalankioje konkurencinėje padėtyje.
- 72 Vadinas, ginčijamas sprendimas daro tiesioginį poveikį apeliantės teisinei padėčiai, todėl ieškinys tenkina ir pirmąjį iš dviejų šio sprendimo 68 punkte nurodytų kriterijų.
- 73 Tuo remiantis darytina išvada, kad ieškinys yra priimtinas. Taigi bylą reikia grąžinti Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą iš esmės.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 74 Kadangi byla grąžinama Bendrajam Teismui, reikia atidėti bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2020 m. gruodžio 1 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo nutartį *Danske Slagtermestre / Komisija* (T-486/18, nepaskelbta Rink., EU:T:2020:576).**
- 2. Ieškinys yra priimtinas.**
- 3. Grąžinti bylą Europos Sąjungos Bendrajam Teismui, kad jis priimtų sprendimą dėl esmės.**
- 4. Atidėti bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą.**

Parašai.